

Управління культури та туризму
Житомирської обласної державної адміністрації
Обласна бібліотека для дітей Житомирської обласної ради

**ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ
ВАСИЛЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА СУХОМЛИНСЬКОГО
В ПРАКТИЧНІЙ РОБОТІ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ**

*Інформаційний список літератури
для організаторів дитячого читання*

УДК 016:37

В 43

Укладач А. М. Макаревич.

Комп'ютерний дизайн Н. М. Краснова.

Відповідальна за випуск Л. М. Михальчук.

Василь Олександрович
Сухомлинський
(28.09.1918 – 02.09.1970)

Сьогодні Україна і весь світ сприймають спадщину Василя Сухомлинського як вершину педагогічної майстерності, в якій провідне місце займає ідея гуманізму. Він стверджує, що виховання гуманізму і людяності здійснюється через творення людям добра. Його багаторічна праця та книги пов'язані зі збагаченням і піднесенням педагогічної науки в Україні. Все найцінніше, створене ним, назавжди увійшло до скарбниці вітчизняної педагогіки та національної духовної культури.

Книги Василя Сухомлинського для дітей

Сухомлинський В. О. Бути людиною : оповідання, казки / В. О. Сухомлинський; худож. Л. В. Белякова, К. В. Самойлов ; худож. оформ. обкл. І. І. Копейкіна. – Харків : Белкар-книга, 2014. – 63 с. : іл. – (Веселка). – ISBN 978-966-1694-49-0.

Сухомлинський В. О. Вогнегривий коник : казки, притчі, оповідання / В. О. Сухомлинський ; упорядкув. і передм. О. Сухомлинської. – 2-ге вид., стер. – Київ : Вікар, 2008. – 200 с. : іл. – (Скарби української літератури). – ISBN 9789667131913.

Сухомлинский В. А. Все добрые люди – одна семья : сб. произв. / В. А/ Сухомлинский ; ил. О. Макиевой. – Харків : Школа, 2013. – 158 с. : іл. – (Детский бестселлер). – ISBN 978-966-429-168-9.

Сухомлинський В. О. Всі добрі люди – одна сім'я : зб. творів / В. О. Сухомлинський; мал. О. Макієвої. – Харків : Школа, 2014. – 157 с. : іл. – (Дитячий бестселер). – ISBN 978-966-429-124-5.

Сухомлинський В. О. Квітка сонця : притчі, казки, оповід. / В. О. Сухомлинський; пер. Д. С. Чередниченко ; мал. Є. Житник. – Харків : Школа, 2013. – 238 с. : іл. – ISBN 978-966-429-017-0.

Сухомлинский В. А. Цветок солнца : притчи, сказки, рассказы / Сухомлинский В. А.; рис. Ж. Житник. – Харків : Школа, 2012. – 237 с. : іл. – ISBN 978-966-429-133-7.

Сухомлинський В. О. Майже чарівна розмова : оповідання, казки / В. О. Сухомлинський; худож. І. І. Копейкін, Г. С. Бербенець, Н. С. Сінегіна. – Харків : Белкар-книга, 2015. – 63 с. : іл. – (Веселка). – ISBN 978-966-1694-72-8.

Сухомлинський В. О. Найгарніша мама : казки / В. О. Сухомлинський; худож. Л. В. Белякова, К. В. Самойлов. – Харків : Белкар-книга, 2013. – 47 с. : кольор. іл. – (Промінець). – ISBN 978-966-1694-50-6.

Сухомлинський В. О. Я розповім вам казку... : філософія для дітей : зб. творів / В. О. Сухомлинський; уклад. О. В. Сухомлинська ; дизайн обкл. Н. Переходенко. – Харків : Школа, 2016. – 574 с. : портр. – ISBN 978-966-429-395-9.

Про життя, педагогічну діяльність та літературну творчість В. О. Сухомлинського.

---

22 видатних українських педагоги : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М-во освіти і науки України ; А. М. Бойко [та ін.] ; під заг. ред. А. М. Бойко. – Київ : ВД "Професіонал", 2004. – 575 с. : іл. – Бібліогр. в кінці розд. – ISBN 966-8556-48-8.

Артемова Л. В. Історія педагогіки України : підруч. для студентів вищих пед. навч. закл. / Л. В. Артемова. – Київ : Либідь, 2006. – 422 с. : портр. – Пристат. бібліогр. – ISBN 966-06-0429-7.

Більчук М. Українські та зарубіжні письменники : розповіді про життя і творчість: посібник / М. Більчук ; [дизайн обкл. С. Бєдної]. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 239 с. : іл. – ISBN 978-966-07-0957-7.

Видатні українські педагоги : інформац. довід. / [упоряд. Л. В. Калуська]. – Вид. 2-ге. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 223 с. – ISBN 978-966-634-495-6.

Клімов А. А. Україна. Видатні постаті : [енциклопедія] / А. А. Клімов. – Харків : Ранок : Веста, 2008. – 128 с. : іл. – (Дитяча енциклопедія). – ISBN 978-966-08-3573-3.

Кодлюк Я. П. Розповіді про письменників : посіб. для вчителя почат. кл. / Я. П. Кодлюк, Г. С. Одинцова. – Вид. 3-тє. – Тернопіль : Підручники & посібники, 2001. – 120 с. – Бібліогр.: с. 117. – ISBN 966-562-436-9.

Левківський М. В. Історія педагогіки /

М. В. Левківський. – Вид. 4-е, допов. – Житомир : ЖДУ імені І. Франка, 2007. – 188 с. – ISBN 966-8456-49-1.

Рідне слово : укр. дит. літ. : хрестоматія : у 2 -х кн. Кн. 2 / А. І. Мовчун ; упоряд. З. Д. Варавкіна та ін. – Київ : Либідь, 1999. – 551 с. : іл. – ISBN 966-06-0132-8 . – ISBN 966-06-0134-4 (Кн. 2).

Сухомлинський В. О. Я розповім вам казку... : філософія для дітей : зб. творів / В. О. Сухомлинський; уклад. О. В. Сухомлинська ; дизайн обкл. Н. Переходенко. – Харків : Школа, 2016. – 574 с. : портр. – ISBN 978-966-429-395-9.

Ушаков Д. О. Видатні українці / Д. О. Ушаков ; іл. О. В. Крутика, С. В. Овчаренко. – Харків : Фактор : Pelican, 2011. – 199 с. : іл. – (Україна. Учора, сьогодні, завтра). – ISBN 978-966-312-865-8.

Шаров І. Ф. Вчені України: 100 видатних імен / І. Ф. Шаров. – Київ : АртЕк, 2006. – 486 с. : портр. – ISBN 966-505-054.

**Використання педагогічної спадщини В. Сухомлинського
в практичній роботі освітніх закладів**

Книги

Бех І. Д. Виховання особистості : підручник / І. Д. Бех. – Київ : Либідь, 2008. – 839 с. – Бібліогр. в кінці розділів. – ISBN 978-966-06-0490-2.

Богуш А. М. Дошкільна лінгводидактика : теорія і методика навчання дітей рідної мови : [підручник] / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш ; за ред. д. чл. АПН України, д-ра пед. наук. проф. А. М. Богуша. – Київ : Вища школа, 2007. – 542 с. – ISBN 9789666422593.

Інновації в дошкільній : програми, технології, проекти, ідеї, досвід : посіб. на допомогу дошк. працівникам / авт.-упоряд. Л. Калуська, М. Отрощенко. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 376 с. – (Інновації в освіті). – ISBN 978-966-634-488-8.

Фесюкова Л. Б. Зустрічі з великими педагогами та художниками : комплексні заняття з дітьми 4-8 років / Л. Б. Фесюкова. – Харків : Веста : Ранок, 2008. – 143 с. : іл., репродукції картин. – (Педагогіка ХХІ століття). – Бібліогр.: с. 142. – ISBN 9789667534080.

Статті з періодики

Барвінковий рідний край : екскурсії в природу : [добірка матеріалів] // Розкажіть онуку. – 2018. – № 4 (квітень). – С. 13-36.

Бевзюк Г. М. Великий добротворець : година спілкування, присвячена В. О. Сухомлинському, 9-11 кл. / Г. М. Бевзюк // Виховна робота в школі. – 2014. – № 10. – С. 51-54.

Березівська Л. Шкільна бібліотека як центр розвитку дитини у творчій спадщині В. О. Сухомлинського /

Л. Березівська // Шкільна бібліотека плюс. – 2018. – № 05-06 (березень). – С. 8-13. – Бібліогр.: с. 13.

Богуш А. Патріотичне виховання починається з доброти : педагогіка Добра у спадщині Василя Сухомлинського / А. Богуш // Дошкільне виховання. – 2014. – № 11. – С. 4-7. – Бібліогр.: с. 7.

Він віддав серце дітям : методичні поради до річниці від дня народження В. О. Сухомлинського : [із збірки "Книга творить людину"] / Національна бібліотека України для дітей ; уклад. І. Слободянюк // Шкільна бібліотека. – 2011. – № 8. – С. 23-32.

Гайдук Т. Спадщина майстра : як працювати з казками Василя Сухомлинського? / Т. Гайдук // Дитячий садок (Шкільний світ). – 2018. – № 11 (червень). – С. 36-39.

Геращенко Т. О. Урок милосердя. В. О. Сухомлинський "Горбатенька дівчинка" : урок літературного читання у 2-му класі / Т. О. Геращенко // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 10-11. – С. 22-25.

Гридасова І. Казки про велике добро : година спілкування / І. Гридасова // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2018. – № 5. – С. 52-55.

Деркач В. Василь Сухомлинський про управлінську діяльність керівника школи / В. Деркач, Валентина // Рідна школа. – 2018. – № 1-2. – С. 13-16. – Бібліогр.: с. 16.

[Добірка статей до 95-ї річниці від дня народження Василя Сухомлинського] // Початкова школа. – 2013. – № 9. – С. 1-13. (Літературне свято "Життя і творчість В. О. Сухомлинського" / Л. Ступак)

Дробина Т. Цікаве читання : позакласне читання : 2-4-ті класи / Т. Дробина // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2018. – № 2. – Методичний порадник. – 2018. – Вип. 1. – С. 38-39. – Продовж. Поч. № 24, 2017.

Дробина Т. Цікаве читання : позакласне читання : 2-4-ті класи / Т. Дробина // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2018. – № 11. – С. 31-46.

Жильцова О. С. Василь Сухомлинський: п'ять поглядів на проблему свободи та відповідальності в контексті громадянського виховання : педагогічні читання / О. С. Жильцова // Виховна робота в школі. – 2014. – № 2. – С. 15-21. – Бібліогр.: с. 21.

Заєць В. Г. Ці милі, добрі книги : для учнів 3-х кл. : інтегрований урок / В. Г. Заєць, Л. О. Іващенко // Шкільний бібліотекар. – 2018. – № 6. – С. 5-9.

Карпенко Л. І. Яка то святість – батьківська любов! : до 95-річчя від дня народж. В. Сухомлинського : [сценарій] / Л. І. Карпенко // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 17-18. – С. 41-43.

Кирилова М. В. Комплекс гімнастики на фітболах за мотивами казки В. Сухомлинського : середній вік / М. В. Кирилова // Бібліотечка вихователя дитячого садка. – 2018. – № 1 (січень). – С. 113-114.

Комишан А. Захопливий світ природи : урок мислення на природі : 3-4-ті класи / А. Комишан // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2018. – № 5. – С. 16-19.

Копійка В. Люби, шануй природу : інтегрований урок : 3-й клас / В. Копійка // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2018. – № 5. – С. 20-25.

Котарева І. І. Пригоди в країні Щастякрай : конспект інтегрованого заняття : старший вік / І. І. Котарева // Бібліотечка вихователя дитячого садка. – 2018. – № 4 (квітень). – С. 75-77.

Кривцова Н. М. В. О. Сухомлинський про виховання книгою : бібліотека – педагогам : виступ на педагогічних читаннях / Н. М. Кривцова // Шкільна бібліотека. – 2010. – № 8. – С. 73.

Медведева С. Виховуємо в дітях добро : система роботи зі старшими дошкільнятами за творами В. Сухомлинського / С. Медведева, І. Михайлова // Палітра педагога. – 2017. – № 3. – С. 6-12.

Пеліпака Н. Чарівний світ творчості : позакласне читання : 4-й клас / Н. Пеліпака // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2018. – № 5. – С. 38-43.

Петренко В. Людина створена для добра : позакласне читання : 4-й клас / В. Петренко // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2018. – № 5. – С. 44-47.

Пізнавати світ розумом і серцем : постійний семінар за участю батьків і молодих педагогів : [виховання дітей за творчістю В. Сухомлинського] // Бібліотечка вихователя дитячого садка. – 2015. – № 5 (травень). – С. 13-21.

Подоляка В. Д. В. О. Сухомлинський "Всі добрі люди – одна сім'я" : презентація книги / В. Д. Подоляка // Шкільний бібліотекар. – 2015. – № 3. – С. 7-8.

Прикмета О. Розробка уроку з позакласного читання, 2 клас : методика навчання / О. Прикмета // Початкова школа. – 2018. – № 3. – С. 30-31.

Примушко Н. Прогулянка педагогічним садом В. Сухомлинського : методична студія для педагогів та батьків / Н. Примушко // Дошкільне виховання. – 2015. – № 4. – С. 22-25.

Савченко О. (академік НАПН України). Ідеї Василя Сухомлинського у просторі української освіти : до 100-річного ювілею Василя Сухомлинського / О. Савченко // Початкова школа. – 2018. – № 4. – С. 1-3.

Самойленко Н. М. Окраса природи : інтегрований урок із читання, природознавства та трудового навчання / Н. М. Самойленко // Розкажіть онуку. – 2018. – № 6 (червень). – Змістове наповнення сучасного освітнього середовища початкової школи. Вип. 1. – С. 85-86.

Стежками любові й добра : батьківський куточок : [добірка оповідань Сухомлинського для виховання моральних цінностей] / Л. В. Кравченко [та ін.] // Розкажіть онуку. – 2018. – № 2 (лютий). – С. 31-36.

Стіценко Л. М. Барвисте коромисло : урок-пейзаж з навчання грамоти (читання) у 1-му класі / Л. М. Стіценко // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 10-11. – С. 19-21.

Тоцька Т. Формуємо основи світобачення дітей : з використанням літературних творів В. Сухомлинського / Т. Тоцька // Дошкільне виховання. – 2017. – № 11. – С. 11-13.

У країні радості й добра : літ. подорож для учнів поч. школи // Шкільна бібліотека плюс. – 2018. – № 03-04 (лютий). – С. 19-23.

Хайруліна В. Ідеї Василя Сухомлинського у розбудові музейного середовища сучасної школи / В. Хайруліна // Рідна школа. – 2018. – № 1-2. – С. 17-20. – Бібліогр.: с. 20.

